

Қазақстан 2050

ӘЛ-ФАРАБИ АТЫНДАҒЫ ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ УНИВЕРСИТЕТІ
КАЗАХСКИЙ НАЦИОНАЛЬНЫЙ УНИВЕРСИТЕТ ИМЕНИ АЛЬ-ФАРАБИ
AL-FARABI KAZAKH NATIONAL UNIVERSITY

БИОЛОГИЯ ЖӘНЕ БИОТЕХНОЛОГИЯ ФАКУЛЬТЕТІ
ФАКУЛЬТЕТ БИОЛОГИИ И БИОТЕХНОЛОГИИ
FACULTY OF BIOLOGY AND BIOTECHNOLOGY

«ФАРАБИ ӘЛЕМІ»

атты студенттер мен жас ғалымдардың
халықаралық ғылыми конференция

МАТЕРИАЛДАРЫ

Алматы, Қазақстан, 6-8 сәуір 2021 жыл

МАТЕРИАЛЫ

международной научной конференции
студентов и молодых ученых

«ФАРАБИ ӘЛЕМІ»

Алматы, Казахстан, 6-8 апреля 2021 года

MATERIALS

International Scientific Conference
of Students and Young Scientists

«FARABI ALEMI»

Almaty, Kazakhstan, April 6-8, 2021

ӘЛ-ФАРАБИ АТЫНДАҒЫ ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ УНИВЕРСИТЕТІ
КАЗАХСКИЙ НАЦИОНАЛЬНЫЙ УНИВЕРСИТЕТ ИМЕНИ АЛЬ-ФАРАБИ
AL-FARABI KAZAKH NATIONAL UNIVERSITY

БИОЛОГИЯ ЖӘНЕ БИОТЕХНОЛОГИЯ ФАКУЛЬТЕТІ
ФАКУЛЬТЕТ БИОЛОГИИ И БИОТЕХНОЛОГИИ
FACULTY OF BIOLOGY AND BIOTECHNOLOGY

«ФАРАБИ ӘЛЕМІ»

атты студенттер мен жас ғалымдардың
халықаралық ғылыми конференция
МАТЕРИАЛДАРЫ

Алматы, Қазақстан, 6-8 сәуір 2021 жыл

МАТЕРИАЛЫ

международной научной конференции
студентов и молодых ученых

«ФАРАБИ ӘЛЕМІ»

Алматы, Казахстан, 6-8 апреля 2021 года

MATERIALS

International Scientific Conference
of Students and Young Scientists

«FARABI ALEMI»

Almaty, Kazakhstan, April 6-8, 2021

Алматы
«Қазақ университеті»
2021

**МОРФОЛОГИЧЕСКАЯ ХАРАКТЕРИСТИКА ОТОЛИТОВ БЫЧКА
ПЕСОЧНИКА (*NEOGOBIUS PALASII*) – ОБЪЕКТА ПИТАНИЯ
КАСПИЙСКОГО ТЮЛЕНЯ (*RHOCA CASPICA*)**

Искаков А.А., Шагилбаев А.У.

Научный руководитель: к.б.н. Баймуканов М.Т., к.б.н. Мамилов Н.Ш.

*Учреждение «Институт гидробиологии и экологии»,
ТОО «Научно-производственный центр рыбного хозяйства»
e-mail: a_iskakov@ihe.kz, a_shagilbayev@ihe.kz*

Перспективным методом изучения ластоногих животных, являющихся ихтиофагами, служит определение видов съеденных рыб по отолитам, найденным в фекалиях. Известно, что основу рациона питания каспийского тюленя составляют рыбы из семейства бычковых (*Gobiidae*), однако их отолиты мало изучены. Поэтому целью данной работы является морфологическое описание отолитов бычка песочника (*Neogobius palasii*). Из трех пар отолитов – *sagitta* имеют наибольший размер, поэтому они были выбраны для исследования.

Материал был собран в осенние периоды 2017-19 гг. Пробы фиксировались в 4% растворе формалина. Для описания морфологического разнообразия и размерной изменчивости отолитов, проведен биоанализ 26 рыб, которые были представлены особями от ювенильных до взрослых особей в большинстве – особи III стадии зрелости гонад. Длина обследованных рыб составляла от 64,0 до 137,0 мм. Оtolиты были отобраны у всех особей. Под тринокулярном отолиты были рассмотрены и с помощью программы Motic были сфотографированы и измерены.

Было установлено, что отолиты имеют округлую форму, рострум закругленный, антирострум слабо выражен. Парарострум заметно выдается вперед, построструм не выделяется. Бороздка расположена по центру отолита, остиум и кауда закрыты. Дорсальная и вентральные части отолита закруглены. Оtolиты с обеих плоскостей относительно ровные.

Для изучения зависимости роста рыб и отолитов были высчитаны коэффициенты корреляции длины и ширины отолитов с длиной рыб. Коэффициент корреляции длины рыбы с длиной отолита составил 0,935, длины рыбы с шириной отолита 0,942, что в общем указывает на взаимосвязанный рост рыб и отолитов в отобранном диапазоне длин рыб. Коэффициент для левых и правых отолитов имеет примерно одинаковые значения.

Для вычисления примерной длины рыбы по отолитам, обнаруживаемым в фекалиях каспийского тюленя, были построены графики зависимости отношения длины рыбы к длине и ширине отолита. При сравнении этих двух графиков было установлено, что ширина отолита имеет более равномерный темп роста, поэтому при восстановлении длины рыбы по сборам отолитов из фекалий, рекомендуется пользоваться именно шириной отолита.

Полученные данные исследований показывают, что с увеличением длины рыбы, увеличивается и размер отолита, однако в процессе роста рыбы рост отолита замедляется. Была получена формула: $y = 0,1611x + 32,663$, её можно использовать для восстановления длины рыбы по ширине отолита.

Выражаем благодарность за предоставленный материал ТОО «Казахстанское Агенство Прикладной Экологии» и ТОО «Тенгизшевройл».

Жидебаева А.Е., Бүркітбай А. МАҢҒЫСТАУ ОБЛЫСЫНДАҒЫ ЦЕМЕНТ ӨНДІРУ ЗАУЫТЫНЫҢ ӨСІМДІК ЖАМЫЛҒЫСЫНА ӨСЕРІН ЗЕРТТЕУ	48
Жоламанова Т.Р., Есет М.М. ЖАБЫҚ ТОПЫРАҚ ЖАҒДАЙЫНДА КӨКӨНІС ДАҚЫЛДАРЫНЫҢ НЕГІЗГІ ЗИЯНКЕСТЕР ТҮРЛЕРІНІҢ АЛДЫН АЛУ	49
Жүзжан Қ.Е. ТҮРКІСТАН ОБЛЫСЫНДА КЕЗДЕСЕТІН FERULA L. ПЕРСПЕКТИВТІ ДӘРІЛІК ӨСІМДІК ЖӘНЕ ОНЫ ҚОРҒАУ	50
Жұмабай М., Казиева А. АЛМАТЫ ОБЛЫСЫНЫҢ ҚҰРШАЯНДАРЫМЕН СОЛЬПУГАЛАРЫНЫҢ (ARACHNIDA, SCORPIONES, SOLIFUGAE) МОРФО-БИОЛОГИЯЛЫҚ ЕРЕКШЕЛІКТЕРІН ЗЕРТТЕУ	51
Ибишева Н.М., Рахметова А.С. SALVIA AETHIOPIS L. ПЕРСПЕКТИВТІ ДӘРІЛІК ӨСІМДІГІНІҢ БІРІНШІ ПОПУЛЯЦИЯСЫНЫҢ ФЛОРАЛЫҚ ҚҰРАМЫ	52
Исабекова А.М. ВЛИЯНИЕ COVID-19 НА СЕРДЕЧНО-СОСУДИСТУЮ СИСТЕМУ	53
Исабекова А.М. СВЯЗЬ ФЕРРИТИНА С ТЯЖЕЛЫМ ТЕЧЕНИЕМ COVID-19	54
Исаханова А.Т. МОРФОЛОГИЧЕСКАЯ СТРУКТУРА ЛЕКАРСТВЕННОГО РАСТЕНИЯ SAPPARIS SPINOSA L	55
Искаков А.А., Шагилбаев А.У. МОРФОЛОГИЧЕСКАЯ ХАРАКТЕРИСТИКА ОТОЛИТОВ БЫЧКА ПЕСОЧНИКА (NEOGOBIVUS PALASII) – ОБЪЕКТА ПИТАНИЯ КАСПИЙСКОГО ТЮЛЕНЯ (PHOSA CASPICA).....	56
Ізбай А.Р PANAX GINSENG С.А МЕҮ ӨСІМДІГІН ЕМДІК ҚАСИЕТІ ЖӘНЕ БОТАНИКАЛЫҚ ЕРЕКШЕЛІГІН ЗЕРТТЕУ	57
Казиева А., Жұмабай М. ҰРЖАР АУДАНЫНЫҢ (ШЫҒЫС ҚАЗАҚСТАН) ҚАРА ДЕНЕЛІЛЕР (COLEOPTERA, TENEBRIONIDAE) ҚОҢЫЗДАРЫНЫҢ КЕЙБІР ТҮРЛЕРІНІҢ МОРФО-БИОЛОГИЯЛЫҚ ЕРЕКШЕЛІКТЕРІН ЗЕРТТЕУ	58
Казиева К.Е. АЛМАТЫ ҚАЛАСЫНЫҢ ЭКОЛОГИЯЛЫҚ ЖАҒДАЙЫНДА ӨСЕТІН ЖОҒАРҒЫ САТЫЛЫ ШӨПТЕСІН ӨСІМДІКТЕРІН ЗЕРТТЕУ	59
Казтай А. М. ИСАЕВ КӨЛДЕРІНІҢ ИХТИОФАУНАСЫНЫҢ АЛУАНТҮРЛІЛІГІНІҢ ҚАЗІРГІ ЖАҒДАЙЫ	60
Камшыбаева Г.К. МИКРОКЛОНАЛЬНОЕ РАЗМНОЖЕНИЕ CORYLUS AVELLANA L В КУЛЬТУРЕ IN VITRO.....	61
Ким Л.В. ОЦЕНКА ЧИСЛЕННОСТИ СЕМЕЙСТВ ПАУКОВ ГОРОДА АЛМАТЫ (ARACHNIDA, ARANEI)	62
Қайырбеков Т.Қ., Құсманғазинов Ә.Б., Сарқытбаева А.К. ЖЫЛЫЖАЙ ЖАҒДАЙЫНДА ӨСІРІЛГЕН КӨПЖЫЛДЫҚ БИДАЙ ӨСІМДІГІНІҢ МОРФОЛОГИЯЛЫҚ ҚҰРЫЛЫСЫ ЕРЕКШЕЛІКТЕРІ	63
Қалижанов А. АЛМАТЫ ОБЛЫСЫ СУҚОЙМАЛАРЫНДАҒЫ ШАЯНТӘРІЗДІЛЕРДІҢ ТҮРЛІК ҚҰРАМЫ МЕН ЭКОЛОГИЯЛЫҚ ЕРЕКШЕЛІКТЕРІН ЗЕРТТЕУ	64
Қаныбекова А.С., Чилдибаева А.Ж. ШАРЫН ӨЗЕНІНІҢ ЖАЙЫЛМАСЫНДА КЕЗДЕСЕТІН ӨСІМДІКТЕР ЖАБЫНЫНА ҚЫСҚАША ШОЛУ ЖАСАУ	65
Қапарбай Р.Е. HERATICA FALCONERI (THOMS.) STEWARD. ӨСІМДІГІНІҢ «КӨЛСАЙ КӨЛДЕРІ» МҮТПІ АУМАҒЫНДА ТАРАЛУЫ.....	66
Қашарбай Ә.Ә., Кегенов Е.Б. ОПЫТ ВЫРАЩИВАНИЯ КЛАРИЕВОГО СОМА (CLARIAS GARIEPINUS) В УСЛОВИЯХ БАССЕЙНОВОГО ХОЗЯЙСТВА ТОО «МГ.....	67
Қастай А. Б. АЛМАТЫ ОБЛЫСЫ СУҚОЙМАЛАРЫНДАҒЫ БЕНТОСЖЕГІШ БАЛЫҚТАРДЫҢ ҚОРЕКТЕНУІН ЖӘНЕ МОРФОЛОГИЯЛЫҚ ЕРЕКШЕЛІКТЕРІН ЗЕРТТЕУ	68
Қасымқан Ж.Е., Аметов А.А. АЛМАТЫ ҚАЛАСЫНЫҢ BRASSIACEAE BURNETT ТҰҚЫМДАСЫ ФЛОРАСЫНА ҚЫСҚАША ТАЛДАУ	69
Қожағали Г. А., Нұғманова А. О. ЫРҒЫЗ-ТОРҒАЙ РЕЗЕРВАТЫНДАҒЫ АҚБӨКЕНДЕРДІҢ (SAIGA TATARICA) МИГРАЦИЯСЫ	70

**«ФАРАБИ ӘЛЕМІ»
атты студенттер мен жас ғалымдардың
халықаралық ғылыми конференция
МАТЕРИАЛДАРЫ**

Алматы, Қазақстан, 6-8 сәуір 2021 жыл

ИБ 14387

Басуға 05.04.2021 жылы қол қойылды. Формат 60x84 1/16.
Көлемі 2,1 б. т. Тапсырыс №3254. Таралымы 5 дана.
Әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университетінің
«Қазақ университеті» баспа үйі.

Алматы қаласы, әл-Фараби даңғылы, 71.
«Қазақ университеті» баспа үйі баспаханасында басылды.